

LEDEGANCK, Karel Lodewijk, dichter, vrede-rechter, provincieraadslid en inspecteur lager onderwijs voor Oost-Vlaanderen (Eeklo 9 november 1805 - Gent 19 maart 1847).

Na een armoedige jeugd als spoeler in een weverij werd hij door toedoen van de dichter en rijksontvanger Ch. A. Vervier (hulp)klerk op het stadhuis te Eeklo (1820-'32). Te Oudenaarde was hij klerk bij de administratie (1832), daarna werd hij griffier ad interim te Kaprijke (1833-'34) en plaatsvervangend vrederechter (1834-'36). Ondertussen werd hij, na twee en een half jaar zelfstudie, in maart 1835 kandidaat in de rechten aan de universiteit te Gent en in augustus doctor in het Romeins en het modern recht. Hierna werd hij vrederechter te Zomergem (1836-'42). In 1840 gehuwd met Virginie de Hoon en aldus zwager van J.F.J. Heremans.

Van 1837 tot 1845 was hij lid van de provincieraad, waaf hij in juli 1840, min of meer daartoe genoopt door voorafgaande initiatieven van de raadsleden De Deyn, Van Huffel en Ecrevisse en onder druk van de Gentse groep van de V.B., de eerste Nederlandse redevoering hield en daarin opkwam voor het doorbreken van de Franse eentaligheid. Hij bereikte dat de mededelingen van het provinciebestuur voortaan tweetalig zouden zijn en dat de correspondentie met de gemeentebesturen in de door deze gebruikte taal zou geschieden.

Als provinciaal inspecteur voor het lager onderwijs van de provincie (oktober 1842 tot aan zijn overlijden) had hij een zeer zware en ondankbare op-

dracht: een grote schoo-bevolking, gepaard aan een verbreide ligging, grote armoede en schrijverd gebrek aan schoolbehoefden. Ook was het peil van de onderwijzers laag. Tegenwerking van lokale besturen en geestelijkheid bleef hem niet bespaard: met hulp van de ministers slaagde hij erin, onder meer door het organiseren van conferenties voor de onderwijzers en het verstrekken van adviezen voor een goede bouwpolitiek, het aantal leerlingen, onderwezen vakken en handboeken te doen toenemen, en het peil van de kantonnale inspectie op te voeren.

Bij Koninklijk Besluit van 16 oktober '1845 werd hij door S. van de Weyer, minister van binnenlandse zaken, samen met H. Conscience en J.A. de Laet tot „professeur agrégé” aan de rijksuniversiteit te Gent benoemd: zijn literaire œuvre had hierbij blijkbaar de doorslag gegeven, want hij werd in de faculteit Letteren en Wijsbegeerte benoemd. Het was zuiver een ere-functie die geen werkelijke leeropdracht omvatte, maar alleen de theoretische bevoegdheid tot een dergelijke opdracht aanduidde. Zijn vertaling van het Burgerlijk Wetboek uit het Frans (Gent, 1841, '44, '49, '59, '67, '99) maakte veel ophef en had onmiskenbare verdiensten.

Als literator is Ledeganck als het ware uit de oude rederijkerstraditie gegroeid: hij behaalde zowel voor als na de omwenteling vele eremetalen op wedstrijden (Deinze 1827, Brugge 1828, Tielt 1830). Met zijn Zegepraël van 's Lands Onafhankelijkheid; Lotbestemming des Vaderlands (Eeklo, 1834) behaalde hij de eerste prijs en zeshonderd frank in de wedstrijd, in 1834 uitgeschreven door de regering; J.F. Willems zat de jury voor.

Hij werd daarna de eerste talentvolle vertegenwoordiger van de romantiek in de Zuidnederlandse poëzie: hij vertaalde veel van Byron, Lamartine en de preromantiek en publiceerde Bloemen myner Lente (Gent, 1839), waarmee hij zijn jeugdwerk

afsloot, *Het Burgslot van Zomergem* (Gent, 1840) en *De Zinnelooze* (Gent, (1842)). Zijn zwanezang *De drie Zustersteden* (Gent, 1846) verheerlijkt de glorie van Brugge, Gent en Antwerpen en werd door Max Rooses „het dichterlijk evangelie van de V.B.” genoemd.

Ledeganck werkte mee aan de *Belgische Muzen Almanak*, de *Almanak voor Blijgeestigen*, de *Nederduitsche Letteroefeningen*, het *Nederduitsch Letterkundig Jaarboekje*, het *Belgisch Museum*, het *Kunst- en Letterblad*, de *Noordstar*, het *Taelverbond* en *De Eendragt*.

In 1849 werd op het Campo Santo te Sint-Amandsberg een praalgraf voor hem opgericht, later vervangen door een gedenksteen tegen de muur van de kapel. In 1897 werd zijn standbeeld te Eeklo onthuld.

WERKEN: *Gedichten van K.L. Ledeganck, met eene levensschets door J.F.J. Heremans* (1856); - *Dichtwerken van K.L. Ledeganck*; volledige uitgave (1878); - *K.L. Ledeganck's Volledige Dichtwerken in chronologische orde verzameld* (1886).

LITERATUUR: J. Crick, *K.L. Ledeganck* (1944, reeks Campo Santo nr. 1); - *Cultureel Jaarboek van de provincie Oostvlaanderen*, I (1947); - Eug. de Bock, *Ondergang en herstel of het begin van de Vlaamse Beweging* (1970).

ADA DEPREZ